

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i företagsekonomi

Syllabus for the PhD program in Business Administration

Omfattning: 240 högskolepoäng/120 högskolepoäng

Examen: Ekonomie doktorsexamen/ekonomie licentiatexamen

Filosofie doktor/filosofie licentiatexamen

Nivåtillhörighet: Forskarnivå

Fastställande: 2014-12-10

Ikraftträdande: 2014-12-10

Ansvarig instans: Samhällsvetenskapliga fakulteten

1. Mål för utbildningen

Företagsekonomi är en vetenskaplig disciplin som är inriktad mot att studera aspekter i, och om, företag och organisationer i vid mening. Detta inbegriper studier i entreprenörskap, marknadsföring, organisation & ledning samt redovisning & finansiering.

1.1 Doktorsexamen

För doktorsexamen skall, enligt examensordningen, doktoranden

Kunskap och förståelse

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av huvudområdet företagsekonomi,
- visa djup och aktuell specialistkunskap inom de delar av företagsekonomiämnet som relaterar till det i forskarutbildningen ingående avhandlingsarbetet, samt
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med företagsekonomiämnets metoder i synnerhet

Färdighet och förmåga

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av komplexa företeelser, frågeställningar och situationer inom ämnet,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar inom ämnet samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,

- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, samt
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar,
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, samt
- visa på förmåga att argumentera för det företagsekonomiska perspektivets betydelse för vetenskap och samhället i stort.

Vetenskaplig avhandling

- erhålla ett godkänt betyg på en doktorsavhandling motsvarande 150 högskolepoäng.

1.2 Licentiatexamen

För licentiatexamen skall, enligt examensordningen, doktoranden

Kunskap och förståelse

- visa kunskap och förståelse inom huvudområdet företagsekonomi, samt
- visa kunskap och förståelse för aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av ämnet, samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdet i synnerhet.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, samt
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, samt
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

Vetenskaplig uppsats

- erhålla ett godkänt betyg på en licentiatuppsats motsvarande 75 högskolepoäng.

2. Behörighet och förkunskapskrav

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs det att sökanden (1) har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som fakultetsnämnden kan ha föreskrivit, och (2) bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen (HF 7 kap 35 §).

2.1. Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har den som har (1) avlagt en examen på avancerad nivå, (2) fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller (3) på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

2.2. Särskild behörighet

För att uppfylla kravet på särskild behörighet att antas till forskarutbildning i företagsekonomi krävs att den sökande, med godkänt resultat, har genomgått kurser inom ämnet företagsekonomi omfattande minst 90 högskolepoäng, inkluderande ett självständigt arbete omfattande minst 15 högskolepoäng. Kraven anses uppfyllda även av den som på annat sätt, inom eller utom landet, förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

3. Urval, bedömningsgrunder och antagning

Urval bland sökande som uppfyller behörighetskraven skall göras med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig forskarutbildningen och baseras på följande bedömningsgrunder:

- tidigare studieresultat,
- tidigare visad förmåga att hålla givna tidsramar,
- metodologisk och vetenskaplig mognad,
- kvaliteten på inskickad forskningsplan/-skiss,
- kommunikations- och samarbetsförmåga, samt

- personlig lämplighet

Enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande (HF 7 kap. 41 §).

Jämn representation mellan kvinnor och män i antagning till forskarutbildningen eftersträvas.

3.1 Beslut om antagning till doktorsexamen

Beslut om antagning till utbildning på forskarnivå med doktorsexamen som slutmål (normalfallet) fattas av prefekten vid berörd institution efter förslag från institutionens beredningsgrupp. Innan beslut fattas ska fakultetens dekan godkänna den finansiering av utbildningen som planeras.

Ansökan om tillgodoräknande av tidigare utbildning görs i samband med antagning och studietiden minskas med motsvarande tillgodoräknade poäng. Utgångspunkten är att forskarutbildningen omfattar fyra år, motsvarande 240 högskolepoäng. Vid ansökan om tillgodoräknande av 60 högskolepoäng eller mer fattas beslut av fakultetens dekan. Tillgodoräknade kurser ska anges i den individuella studieplanen och registreras i LADOK.

3.2 Beslut om antagning till licentiatexamen

Enligt Umeå universitets delegationsordning är det fakultetens dekan som fattar beslut om antagning till utbildning på forskarnivå med licentiatexamen som slutmål och detta får endast ske när den sökande skriftligen begär detta. Samtidigt med beslut om antagning fastställer dekan den finansiering av utbildningen som planeras.

4. Utbildningens uppläggning och innehåll

4.1. Utbildningens uppläggning

Allmänt

Utbildning på forskarnivå i företagsekonomi avslutas med doktorsexamen eller licentiatexamen. Utbildningen skall omfatta 240 högskolepoäng för doktorsexamen och 120 högskolepoäng för licentiatexamen. En doktorand som antagits till forskarutbildning som skall avslutas med doktorsexamen kan, om han/hon så önskar, avlägga licentiatexamen som ett etappmål.

Utbildning på forskarnivå i företagsekonomi som avslutas med doktorsexamen omfattar fyra års nettostudietid och består av en kursdel om 90 högskolepoäng och en doktorsavhandling om 150 högskolepoäng.

Utbildning på forskarnivå i företagsekonomi som avslutas med licentiatexamen omfattar två års nettostudietid och består av en kursdel om 45 högskolepoäng och en licentiatuppsats om 75 högskolepoäng.

Individuell studieplan och handledning

För varje doktorand skall det upprättas en individuell studieplan för avhandlingsarbetet, plan för finansiering, plan för kurser och handledning. Vid utbildningens början utses en huvudhandledare och en biträdande handledare. Planen fastställs av biträdande prefekt efter samråd med handledare och doktorand. Den individuella studieplanen skall följas upp terminsvis av handledare och doktorand och undertecknas av huvudhandledare och ansvarig för forskarutbildningen. Vid varje årsskifte medverkar forskarutbildningsansvarig som referensperson vid det handledningstillfälle som föregår färdigställandet av uppföljningen av den individuella studieplanen.

Handledarna bistår med råd och anvisningar vid studiernas planering under utbildningstiden samt tillser i samråd med doktoranderna att studierna fortlöper enligt de individuella studieplanerna. En heltidsstuderande har rätt till handledning under fyra år (doktorsexamen) eller två år (licentiatexamen). Deltidsstuderande har rätt till handledning i motsvarande omfattning.

Vetenskapliga seminarier

Syftet med deltagande i de vetenskapliga seminarierna är att den studerande skall bibringas förmåga att delta i den vetenskapliga debatten inom ämnet samt förmåga att diskutera sitt arbete i ett vetenskapligt forum. Speciella tillfällen avsätts för presentation av forskningsplaner, mittseminarier och slutseminarier med utsedda opponenter (vanligtvis i samband med de årliga doktoranddagarna – se nedan). Slutseminariet, motsvarande en intern disputation med utsedda opponenter, skall hållas när avhandlings- respektive uppsatsarbetet bedöms som nära nog fullbordat.

4.2 Innehåll

4.2.1 Kurser

Allmänt

Kursdelen består av obligatoriska och valfria kurser. De ska ge teoretiskt och metodologiskt stöd för avhandlings- respektive uppsatsarbetet. Ämneskurser skall öka den studerandes ämneskunskaper inom det område som valts medan valfria kurser kan läsas inom ämnen som ligger utanför den studerandes avhandlings- respektive uppsatsämne. Val av kurser bestäms av examinator i samråd med doktorander och handledare. Här skall kravet på inslag av engelska i utbildningen beaktas, motsvarande minst 15 högskolepoäng i utbildningen för doktorsexamen

samt minst 7,5 högskolepoäng i utbildningen för licentiatexamen. Externa kurser som ges av andra institutioner eller universitet kan tillgodoräknas. Externa kurser måste väljas i samråd med handledare.

Doktorsexamen

Utbildning på forskarnivå i företagsekonomi består av en kursdel omfattande 90 högskolepoäng, vilka fördelas så att 60 högskolepoäng utgörs av obligatoriska kurser och 30 högskolepoäng utgörs av valfria kurser.

Obligatoriska kurser för doktorsexamen (60 hp):

- Ämnesstudier i företagsekonomisk teoribildning 30 hp
- Studier i företagsekonomisk metodologi och metodik 30 hp
- Metodologi/forskningsdesign 15 hp
- Kvalitativa metoder 7,5 hp
- Kvantitativa metoder 7,5 hp

Valfria kurser för doktorsexamen (30 hp):

- Exempelvis vidare ämnesstudier, metodfördjupning, idéhistoria, vetenskapsteori

Licentiatexamen

Utbildning på forskarnivå i företagsekonomi med licentiatexamen som etapp-/slutmål består av en kursdel omfattande 45 högskolepoäng, vilka fördelas så att 30 högskolepoäng utgörs av obligatoriska kurser och 15 högskolepoäng utgörs av valfria kurser.

Obligatoriska kurser för licentiatexamen (30 hp):

- Ämnesstudier i företagsekonomisk teoribildning 15 hp
- Studier i företagsekonomisk metodologi och metodik 15 hp
- Metodologi/forskningsdesign 7,5 hp
- Kvalitativa eller kvantitativa metoder 7,5 hp

Valfria kurser för licentiatexamen (15 hp):

- Exempelvis vidare ämnesstudier, metodfördjupning, idéhistoria, vetenskapsteori

Kunskapsprov

För kurserna inom utbildning på forskarnivå gäller följande kunskapsprov: Kurser examineras genom skriftliga eller muntliga prov, samt genom författande av rapporter, litteraturöversikter och liknande med anknytning till kurslitteraturen. Val av examinationsform beslutas av examinator. Betyget skall bestämmas av särskilt utsedda lärare (examinatorer). Proven bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd.

Avhandlingsplan

En avhandlingsplan ska framläggas på ett obligatoriskt seminarium, vanligtvis i samband med de årliga doktoranddagarna. Riktlinjer för planen finns angivna i särskilda dokument. Den framlagda planen bedöms som godkänd eller underkänd av forskarkollegiet, vilket även kan besluta om nödvändiga justeringar av planen innan den kan godkännas.

4.2.2 Doktorsavhandling/licentiatuppsats

Doktorsavhandlingen/licentiatuppsatsen skall utformas antingen som ett enhetligt, sammanhängande vetenskapligt verk (monografiavhandling) eller som en sammanläggning av vetenskapliga uppsatser med en introduktion och en integrerad sammanfattning av dessa (sammanläggningsavhandling). Kravet på självständighet utesluter inte att avhandlingsarbetet kan ingå i ett större forskningsprojekt. En vetenskaplig avhandling, som har författats av två personer gemensamt, får godkännas som doktorsavhandling om författarnas insatser kan särskiljas.

Doktorsavhandlingen skall försvaras muntligt vid en offentlig disputation och bedöms av en av fakulteten utsedd betygsnämnd med något av betygen godkänd eller underkänd. Vid betygsättningen skall hänsyn tas till innehållet i avhandlingen och till försvaret av den.

Licentiatuppsatsen skall försvaras muntligt vid ett offentligt seminarium. Den bedöms av en av fakulteten utsedd betygsnämnd med något av betygen godkänd eller underkänd. Vid betygsättningen skall hänsyn tas till innehållet i uppsatsen och till försvaret av uppsatsen vid seminarietillfället.

5. Examen

Doktorsexamen i företagsekonomi uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning på forskarnivå om 240 högskolepoäng inom det företagsekonomiska ämnet och därvid har fått betyget godkänd vid de prov som ingår i utbildningen samt författat och vid en offentlig disputation försvarat en doktorsavhandling, som godkänts av betygsnämnden. Examensbevis utfärdas efter ansökan till StudentCentrum/Examina.

Licentiatexamen i företagsekonomi uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning på forskarnivå om 120 högskolepoäng inom det företagsekonomiska ämnet och därvid har fått betyget godkänd vid de prov som ingår i utbildningen samt författat och vid ett seminarium försvarat en licentiatuppsats, som godkänts av betygsnämnden.

6. Övriga anvisningar

Huvudregeln är att forskarstuderande som antagits efter den 1 juli 2014 följer den nya studieordningen för att få en examen för utbildning på forskarnivå.

Den som har påbörjat sina forskarstudier före den 1 juli 2007, liksom den som dessförinnan har antagits till en sådan utbildning men fått anstånd till tid därefter med att påbörja utbildningen, har rätt att slutföra sin utbildning för att få en examen enligt de äldre bestämmelserna, dock längst till och med den 30 juni 2015.

Gällande bestämmelser om utbildning på forskarnivå framgår av:

- Högskoleförordningen (HF): 5 kap. (anställning som doktorand), 6 kap. (utbildningen) och 7 kap (tillträde till utbildningen), bilaga 2 (examensordning)
- Antagningsordning för utbildning på forskarnivå vid Umeå universitet
- Lokal examensordning vid Umeå universitet
- Riktlinjer för forskarutbildningen vid den samhällsvetenskapliga fakulteten